

Motion till riksdagen 2006/07:So359

av **Anne Marie Brodén (m)**

Handlingsplanen för handikappolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra för människor med funktionshinder.

Motivering

Det har gått sex år sedan riksdagen beslutade om en nationell handlingsplan för handikappolitiken – Från patient till medborgare. Handlingsplanen spänner över alla samhällsområden och markerar därigenom att handikappolitiken är ett sektorsövergripande politikområde.

Flickor och pojkar samt kvinnor och män med funktionshinder skall ha samma rättigheter och skyldigheter som andra medborgare. Inriktningen av det handikappolitiska arbetet är att ta bort de hinder som finns för full delaktighet och jämlikhet i samhället för personer med funktionshinder.

I skrivelse 2005/06:110 Uppföljning av den nationella handlingsplanen för handikappolitiken konstateras att samhället ännu inte är tillgängligt för alla. Personer med funktionshinder behandlas inte som alla andra och diskriminering förekommer i olika sammanhang.

Skrivelsen pekade på att målen i många fall är långt ifrån uppfyllda. Socialstyrelsen konstaterar att bristande ekonomiska resurser i kommuner och landsting kan komma att leda till en ökad polarisering genom att olika grupper behov ställs mot varandra. Likaså kan kraven på anhörigas roll i omsorgen om funktionshindrade fortsätta att öka på samma sätt som redan har skett inom äldreomsorgen.

Kritik riktas också mot bristen på samordning mellan olika myndigheter. Här behövs det tydliga förslag om utökad finansiell samordning för att komma till rätta med detta.

Fel! Okänt namn på

Även Skolverket pekar på att funktionshindrades rättigheter ofta åsidosätts. Framför allt handlar det om brist på resurser till särskilt stöd och anpassning och att resurserna inte används på ett effektivt sätt.

Diskrimineringslagstiftning behövs

För att diskriminering i samhället ska kunna bekämpas på ett effektivt sätt krävs en förbättrad samordning av arbetet mot diskriminering. Att de fyra ombudsmannafunktionerna samordnas är bra och ett steg i rätt riktning.

Takten i genomförandet av planen måste nu skruvas upp. Rättigheterna för personer med funktionshinder måste tydliggöras genom lagstiftning, enskildas makt och inflytande måste öka och bekämpandet av diskriminering i alla former intensifieras. Det är märkligt att handikappanpassningen av skolor går så långsamt, trots att kort tid återstår. Rehabilitering sker ofta inte inom föreskriven tid eller inte alls, och ansvar flyttas över från myndigheter till enskilda eller deras arbetsgivare.

Den ekonomiska situationen för personer med funktionshinder är ofta prekär, och avgifter för hjälpmedel och annat stöd skiljer sig kraftigt mellan olika landsting. Hälsosituationen för personer med funktionshinder är också påtagligt sämre än för befolkningen i allmänhet. Särskilt notabel är den dåliga hälsosituationen för personer med psykiska funktionshinder.

Arbete – ett viktigt steg för ökad delaktighet

År 1998 uppgick arbetskraftsdeltagandet för personer med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionshinder till 62 procent. 2004 hade denna andel sjunkit till 55 procent. En av de mest utsatta grupperna är personer med psykiska funktionshinder som endast hade en deltagandefrekvens på 35 procent.

Sveriges kommuner och landsting redovisar att alltför många människor ställs utanför arbetsmarknaden på grund av den tidigare regeringens beslut att överföra 15 procent av kostnadsansvaret för sjukpenningen till arbetsgivarna. Reformen gör det dyrare att anställa personer som riskerar att bli sjukskrivna och leder därför till större utanförskap. Detta gäller förstås i särskilt stor utsträckning personer med funktionshinder som ofta har en svag förankring på arbetsmarknaden. Det är därför glädjande att den nya regeringen nu är överens om att återställa denna reform och kommer på detta sätt att förbättra förutsättningarna för personer med funktionshinder att få ett arbete.

Vård och hjälpmedelsgaranti behövs

Personer med funktionshinder konsumerar i regel mer sjukvård än genomsnittet och har ofta sammansatta behov. Vi moderater vill införa så kallade vårdvisare som ska fungera som en lots och en fast kontaktpunkt för patienten. Jag tror att vårdvisarna kan vara av särskilt stor betydelse för många människor som har funktionshinder. Det är också viktigt att stärka primärvården och skapa en sammanhållen vårdkedja samt ha en tydlig vårdgaranti som garanterar vård i tid. Samarbetet mellan öppen och sluten vård bör också stärkas. En förebild kan i detta avseende vara det borgerligt styrda Hallands län.

Jag anser att man skall införa en hjälpmedelsgaranti som ger personer med funktionshinder rätt att välja hjälpmedel från godkända leverantörer. I dagens system omyndigförklaras individen och utlämnas till offentliga monopol på hjälpmedelsområdet.

Vidare vill jag föra över ansvaret för assistansersättningen till staten. Färre huvudmän och en samlad behovsbedömning ger bättre rättssäkerhet och mindre krångel.

Myndigheternas och kommunernas arbete med handlingsplanen

En central del av den nationella handlingsplanen är de olika myndigheternas etappmål. Framgången för myndigheterna är dock blandad. Endast 39 etappmål av 105 är i dag uppfyllda, trots att det endast återstår fyra år tills handlingsplanen ska vara uppfylld. Av de uppfyllda etappmålen står Post- och telestyrelsen för 17 stycken, vilket i och för sig är imponerande. Även Kulturrådet och Riksantikvarieämbetet har lyckats väl med sitt uppdrag. Mer beklagligt är att tunga myndigheter som Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Konsumentverket, Boverket, Arbetsmarknadsstyrelsen och Skolverket alltså befinner sig långt från de uppsatta målen. Drygt 300 myndigheter har ännu inte tagit fram handlingsplan för tillgänglighetsskapande åtgärder.

Även bland kommunerna brister det i genomförandet. En kartläggning som Handikappförbundens samarbetsorgan har genomfört visar att arbetet med den nationella handlingsplanen framskridit olika långt. Det finns kommuner som har ett långsiktigt och strategiskt upplagt arbete för att uppnå dess målsättningar, men det finns tyvärr också de som inte varit medvetna om att planen angår dem.

Av 72 undersökta kommuner är det bara 20 som behandlat den nationella handlingsplanen i kommunstyrelsen. Elva av de 72 kommunerna har inte gjort några åtgärder över huvud taget med anledning av planen, mer än fem år efter att riksdagen har antagit den.

Om handlingsplanen ska kunna förverkligas till 2010 krävs det både morot och piska.

Fel! Okänt namn på

Jag anser att regeringen bör vidta kraftfulla åtgärder för att förverkliga målen i den handikappolitiska handlingsplanen.

Stockholm den 30 oktober 2006

Anne Marie Brodén (m)